

MINISTERUL MEDIULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA

PRO MEDIU
ASOCIAȚIA EXPERTILOR DE MEDIU

STOP POLUĂRII CU PLASTIC

Dr. Tatiana Țugui, Director AO ProMediu

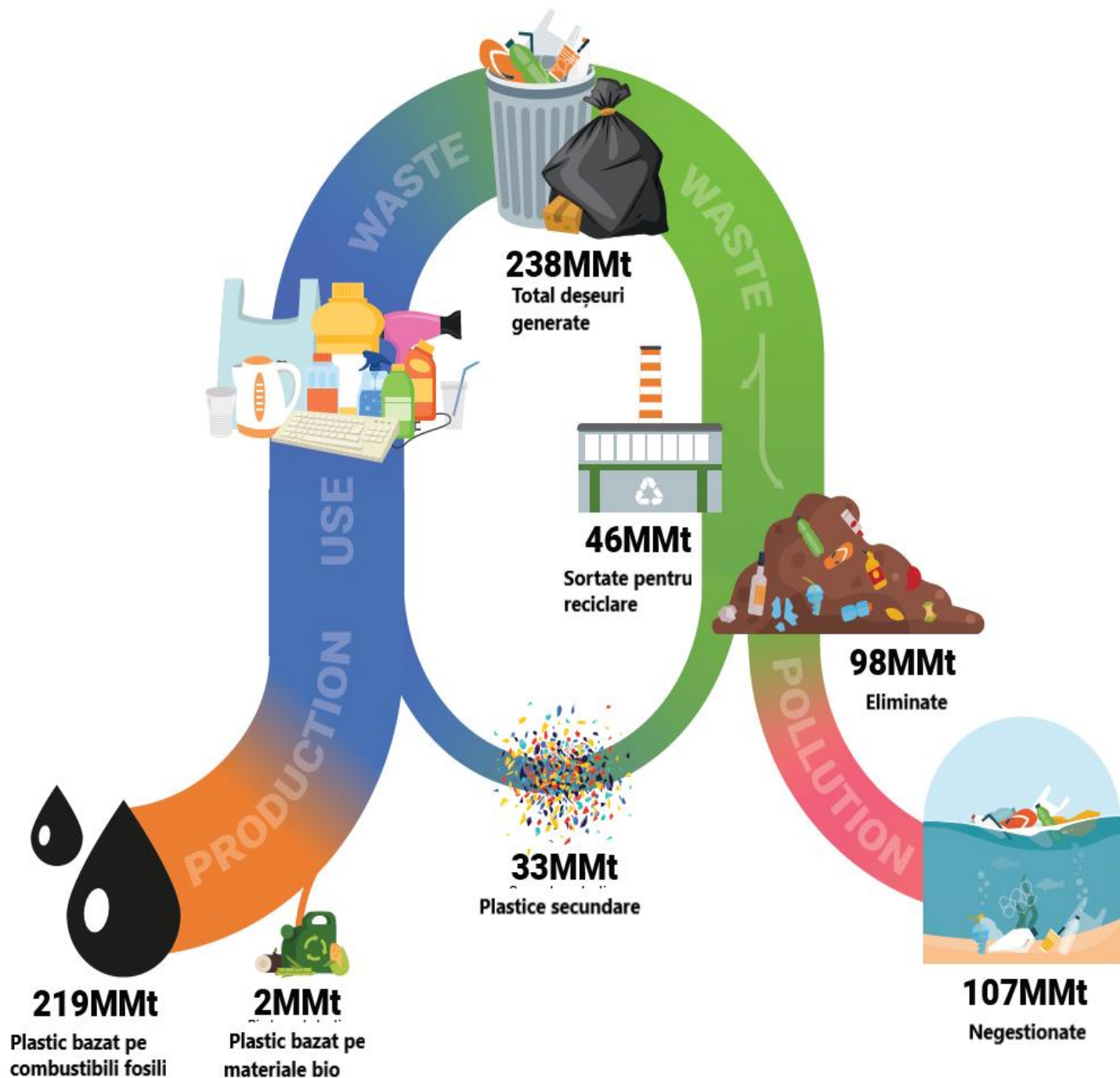

<https://www.unep.org/resources/turning-off-tap-end-plastic-pollution-create-circular-economy>

Închidem robinetul
Cum poate fi stopată
poluarea cu plastic și creată
o economie circulară

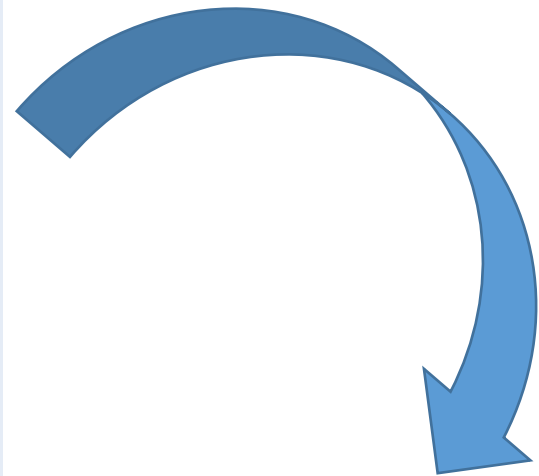
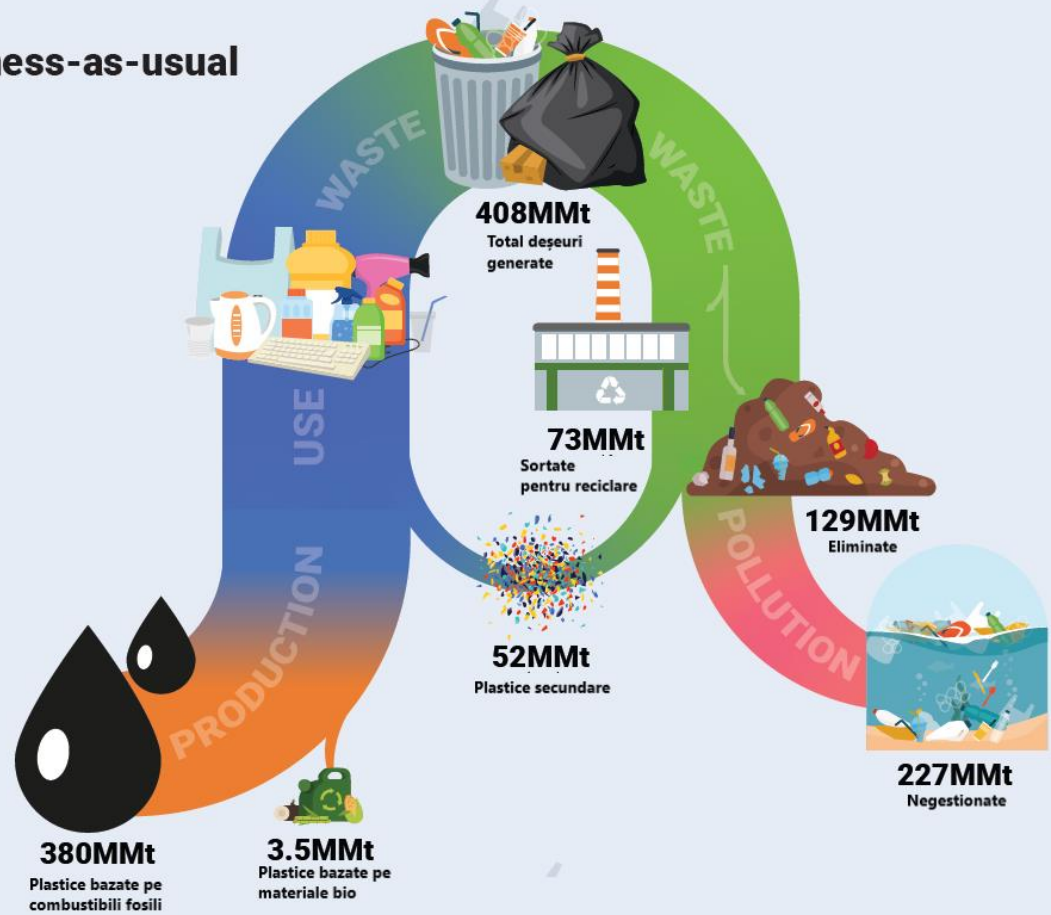
Modelarea fluxurilor de plastic de scurtă durată în 2020

- Annual se produc 430 de milioane de tone metrice de plastic;
- Peste două treimi sunt produse de scurtă durată care devin deșeuri rapid;
- O cantitate în creștere de 139 milioane de tone – plastic de unică folosință (2021);
- Producția de plastic se va tripla până în 2060 dacă va continua scenariul Business as usual.

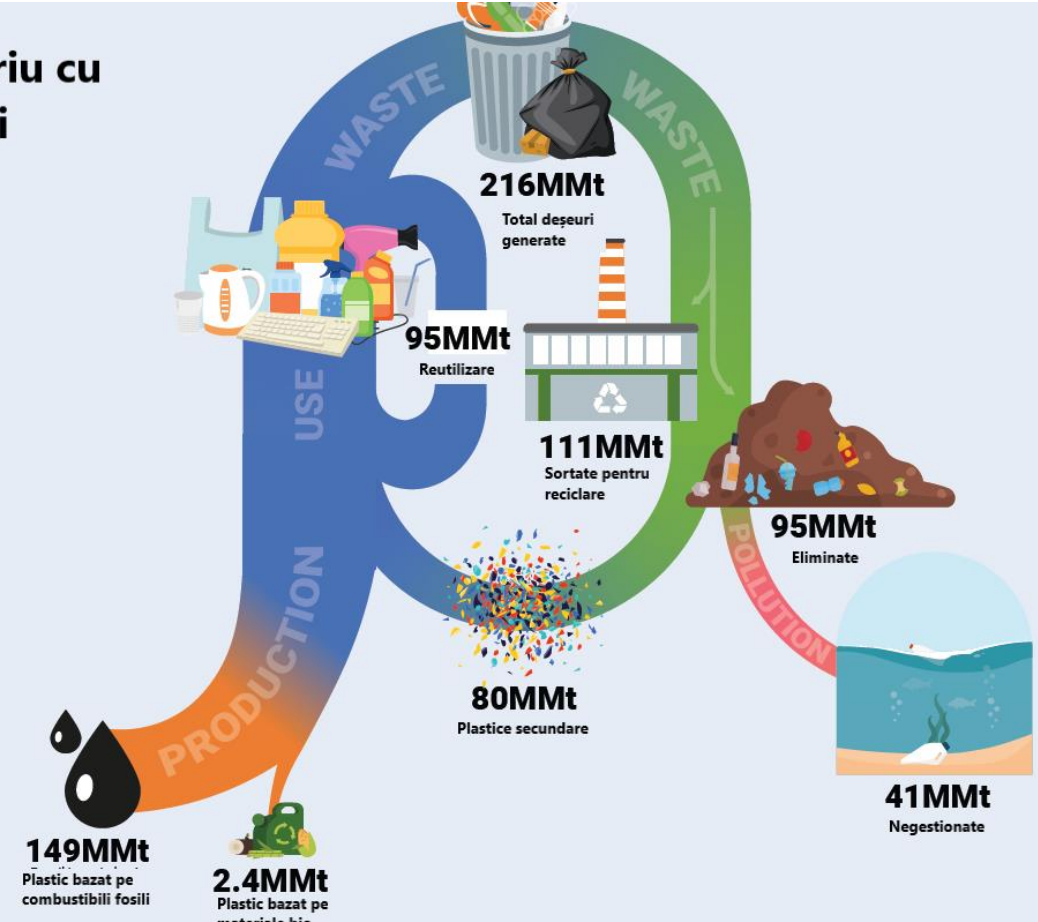

Sursa: UNEP modelling building on The Pew Charitable Trusts and Systemiq (2020) and OECD (2022).

Business-as-usual

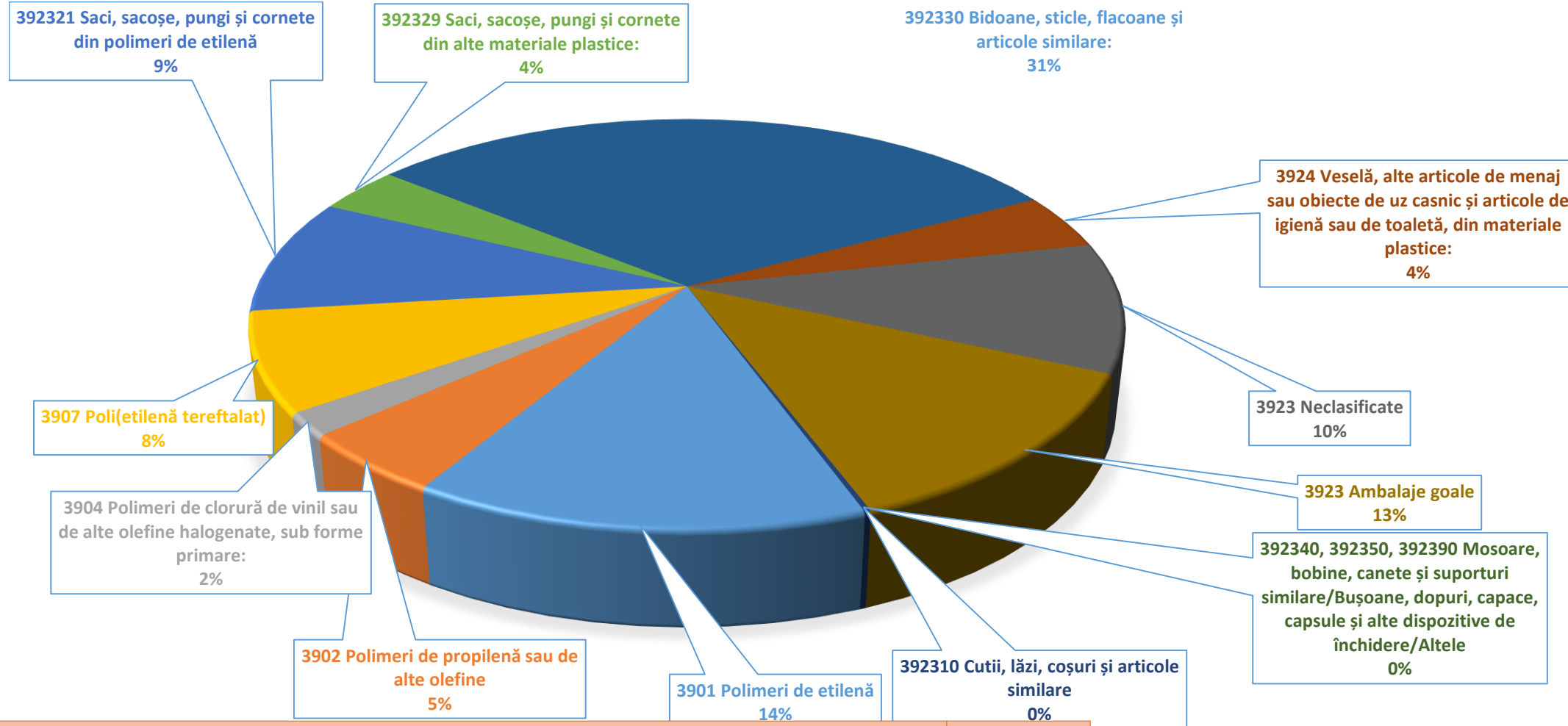
Scenariu cu măsuri

Modelarea fluxurilor de plastic de scurtă durată în 2040

Sursa: UNEP modelling building on The Pew Charitable Trusts and Systemiq (2020) and OECD (2022).

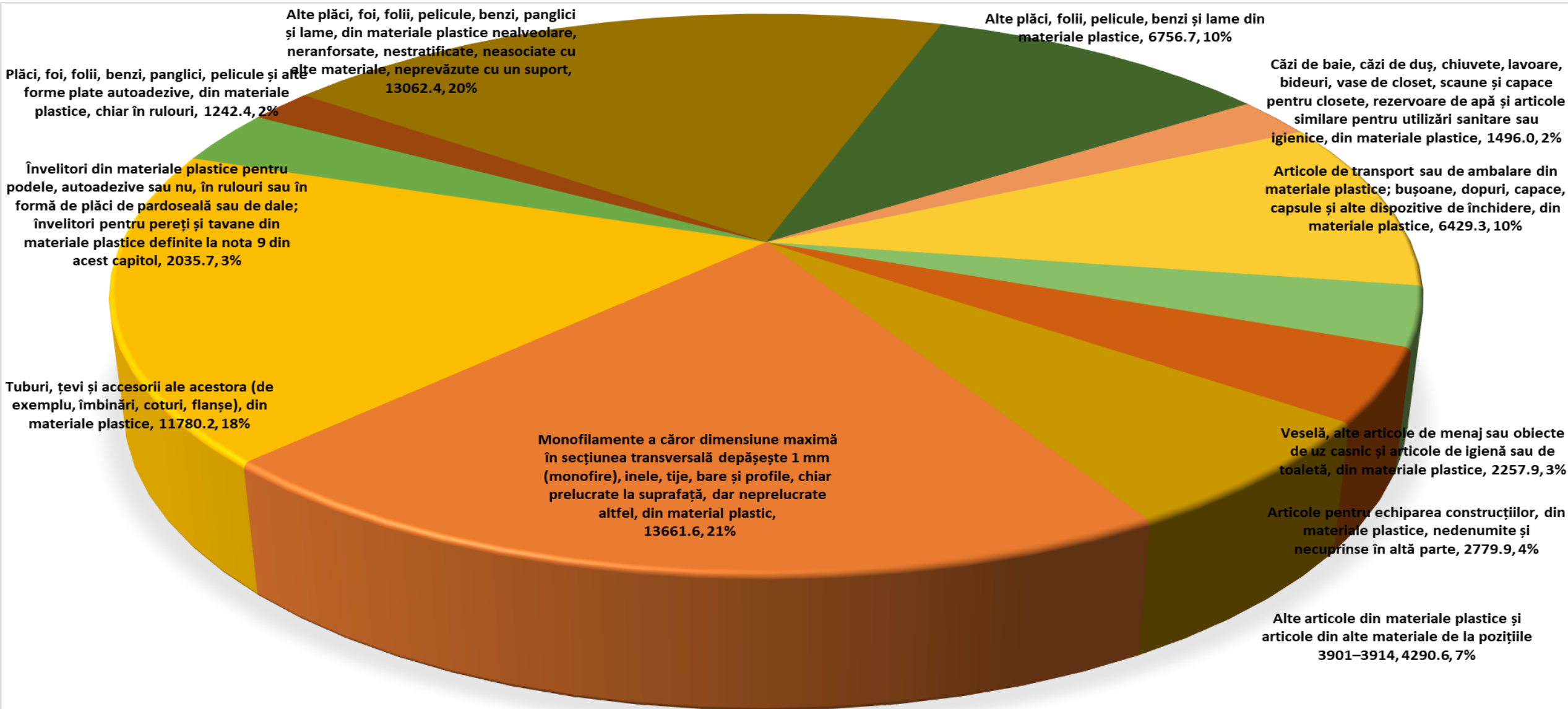
Importul de ambalaje și materii prime pentru ambalaje, Republica Moldova, 2021

3901	Polimeri de etilenă	7292.0
3902	Polimeri de propilenă sau de alte olefine	2474.2
3904	Polimeri de clorură de vinil sau de alte olefine halogenate, sub forme primare:	924.5
3907	Poli(etilenă tereftalat)	4010.1
392321	Saci, sacoșe, pungi și cornete din polimeri de etilenă	4669.0
392329	Saci, sacoșe, pungi și cornete din alte materiale plastice:	1889.7
392330	Bidoane, sticle, flacoane și articole similare:	16034.6
3924	Veselă, alte articole de menaj sau obiecte de uz casnic și articole de igienă sau de toaletă, din materiale plastice:	2257.9
3923	Neclasificate	5246.5
3923	Ambalaje goale	6429.3
392310	Cutii, lăzi, coșuri și articole similare	99.9
392340, 392350, 392390	Mosoare, bobine, canete și suporturi similare/Bușoane, dopuri, capace, capsule și alte dispozitive de închidere/Altele	1.4

Total, tone	kg per capita
51330,5	20.53

Importul de produse finite din plastic

materii prime + obiecte din plastic

102053.1 tone

ambalaje de la produse ambalate

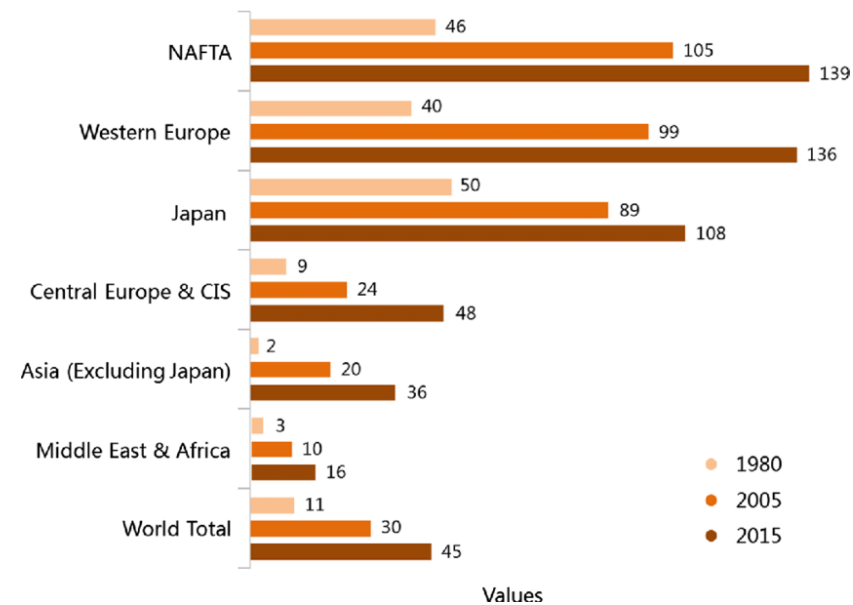
34370.4 tone

total plastic plasat pe piață

136423.5 tone

Plastic per capita

52,47 kg

2022

Printr-o decizie istorică a celei de-a cincea Adunări a Națiunilor Unite pentru Mediu, toate cele 193 de state membre ONU au decis să pună capăt poluării cu plastic.

2023

Negocierea unui acord legal obligatoriu privind reducerea poluării cu plastic

Stop poluării cu plastic

Transformarea pieței către circularitate prin
3 MODIFICĂRI DE PIAȚĂ

REDUCEM
mărimea
problemei

Gestionăm
deșeurile
istorice

Politici și cadru de reglementare

STOP POLUAREA CU PLASTIC

Măsuri globale obligatorii

**ELIMINARE
ȘI REDUCERE**

RECIRCULARE

GESTIONARE

Implementare

PLANURI NAȚIONALE DE IMPLEMENTARE

DEFIȚII

MONITORIZARE & RAPORTARE

SUPPORT ÎN IMPLEMENTARE

OBIECTIV GENERAL

Obiectivul global de a stopa poluarea cu plastic, protejând sănătatea umană și mediul de efectele sale adverse

OBLIGAȚII DE BAZĂ: MĂSURI GLOBALE OBLIGATORII PENTRU CICUL DE VIAȚĂ A PLASTICELOR

Un set de măsuri obligatorii din punct de vedere juridic și măsuri de control pentru prevenirea, reducerea și controlul poluării produselor și proceselor cu riscuri ridicate de poluare.

- Planuri naționale de implementare complementare, pentru a pune în aplicare măsurile obligatorii și pentru a implementa politici suplimentare dincolo de cerințele globale
- Definiții tehnice agreate la nivel global
- Metodologii comune de raportare a parametrilor de mediu și socioeconomic
- Inclusiv capacități de guvernare, științifice și financiare

Elemente de bază ale tratatului, inclusiv obligații de bază și măsuri de control, și anexele pentru aspecte suplimentare

Obiectivul tratatului este de a stopa poluarea cu plastic și a proteja sănătatea și mediul de efectele negative ale acesteia

Eliminare și Reducere

Economie circulară non-toxică

Gestionare ecologică durabilă

Interdicție

Eliminare treptată

Alte cerințe & Instrumente Economice

Ținte

Cerințe față de produse și sisteme

Instrumente economice

REP & SD

Practici de interzicere & restricționare

Remediere & curățare

Reutilizare

Reciclare

Conținut reciclat

Colectare

Eliminare

Controlul microplasticilor

Reducerea posibilelor daune

ANEXA A.1

ANEXA A.2

ANEXA A.3

ANEXA B.1

ANEXA B.2

ANEXA B.3

ANEXA B.4

ANEXA B.5

ANEXA B.6

ANEXA B.7

Lista categoriilor/unităților interzise

Grafic, aspecte tehnice

Lista categoriilor/unităților care sunt eliminate treptat

Grafic, aspecte tehnice

Lista categoriilor/unităților aplicabile

Grafic, aspecte tehnice

Categoriile care sînt subiect a cerințelor de reutilizare

Ținte, grafic, aspecte tehnice

Categoriile care sînt subiect al cerințelor de colectare & reciclare

Ținte, grafic, aspecte tehnice

Categoriile care sînt subiect al cerințelor de eliminare

Ținte, grafic, aspecte tehnice

Categoriile care sînt subiect al controlului microplasticilor și reducerea daunelor

Ținte, grafic, aspecte tehnice

Categoriile care sînt subiect al REP & SD obligatoriu

Ținte, grafic, aspecte tehnice

Lista practicilor de gestionare a deșeurilor ce țin de restricționare

Ținte, grafic, aspecte tehnice

Prioritizarea activităților de remediere aplicabile

Ținte, grafic, aspecte tehnice

Obligații de bază și măsuri de control
opțiuni de-a lungul ciclului de viață al plasticului

Specificarea domeniului de aplicare & detaliilor tehnice

Corelarea categoriilor cu risc sporit cu măsurile potrivite, stabilirea termenelor limită, detaliilor și cerințelor tehnice

Grupurile produselor de plastic

Produsele din plastic sunt clasificate în grupuri în funcție de proprietățile, utilizările, soarta în mediu și sunt evaluate în funcție de criteriile riscurilor de poluare, inclusiv probabilitatea de poluare și posibile daune pentru sănătatea umană și mediu.

Grupele prioritare de produse cu risc sporit sunt clasificate în Clasa I și Clasa II, pe baza unei evaluări a fezabilității de eliminare sau reducere, care include fezabilitatea tehnică și socioeconomică și potențialele consecințe negative neintenționate asupra mediului:

- „Clasa I” conține grupuri de produse cu fezabilitate ridicată de eliminare sau o reducere semnificativă a utilizării, conform dovezilor disponibile la momentul evaluării. Aceste produse sunt potrivite pentru măsurile de Eliminare și Reducere, așa cum este descris în Figura de mai sus.
- „Clasa II” conține grupuri de produse care nu sunt potrivite pentru eliminare sau reducere semnificativă la momentul evaluării. Aceste produse sunt potrivite pentru măsurile din „Economie circulară netoxică” și „Gestionarea ecologică a deșeurilor”, așa cum este descris în Figura de mai sus.

Măsuri de eliminare, reducere și circulație și gestionare în siguranță

Eliminare

Reducere semnificativă

- Interdicții la producere, vânzare sau utilizare
- Reducere etapizată a producerii sau consumului (inclusiv scoatere din uz treptată)
- Instrumente economice care să determine reduceri în cerere și ofertă
- Standarde de producere care să reducă sau elimine utilizarea plasticului

PRODUSE DE CLASA I

Circulație liberă

Gestionare sigură

- Ținte care să determine o circulație și gestionare sigură (de ex. colectare, reciclare, reutilizare și ținte privind conținutul reciclabil)
- Instrumente economice pentru a motiva circulația și gestionarea sigură
- Standarde și cerințe minime pentru
 - Reutilizare
 - Reciclare
 - Conținut reciclabil
 - Colectare
 - Eliminare
 - Microplastice
 - Reducerea daunelor asupra mediului
- Responsabilitatea extinsă a producătorului
- Sistemul depozit

PRODUSE DE CLASA A II

Grup de produse	Subgrup 1	Subgrup 2	Subgrup 3		Exemple	ELIMINARE/ REDUCERE	CIRCULARE/ GESTIONARE
1.Ambalaje 	Sensibil la contact	Mîncare și băuturi	1a. De unică folosință pt mîncare și băuturi	Necesare	Recipiente pentru băuturi, recipiente pentru mîncare, pachete cips, plicuri și pungi, pungi pentru fructe și legume, pungi de transport din plastic foarte ușoare utilizate ca ambalaj primar pentru alimente vrac, cutii de pește din EPS etc.	✓	✓
				Altele			
		1b. Multiple folosințe pt mîncare și băutură	Recipiente pentru băuturi, containere și căni de multiple folosințe		Risc de poluare scăzut, prioritate scăzută		
	Nesensibil la contact	Cosmetice și îngrijire personală	1c. Cosmetice și îngrijire pers	Necesare	Tuburi de pastă de dinți, sticle cu spray de parfum, sticle de șampon și săpun, vase cu creme, loțiuni și exfoliante, produse de înfrumusețare precum tuburi de ruj și rimel	✓	✓
				Altele			
		1d Farmaceutice și medicinale	Sticle de medicamente, blistere pentru pastile, carcase de protecție și inserții pentru dispozitive medicale, pungi IV, eprubete			✓	
		1e. Altele sensibile la contact	Ambalaje pentru hrana animalelor, dispozitive veterinare, jucarii pentru copii, produse periculoase			✓	
1f. Nesensibil la contact			Ambalaje pentru produse care nu sunt enumerate mai sus – bunuri de uz casnic, articole de papetărie, electronice, pungi de transport din plastic etc., inclusiv ambalaje secundare sau de transport/de transport, acolo unde este cazul		✓	✓	

Grup de produse	Subgrup 1	Subgrup 2	Subgrup 3	Exemple	ELIMINARE/ REDUCERE	CIRCULARE/ GESTIONAR E
2. Produse specifice	De unică folosință de scurtă durată 	Fibre/ neșesute	2a. Necesare	Unele produse de igienă absorbante, cum ar fi scutecele, tamponurile igienice, tamponurile sau tamponurile pentru incontinență, EPP sau filtrele din sistemele de inginerie		✓
			2b. Altele	Șervețele umede, mucuri de țigară, filtre de vid de unică folosință sau pliculețe de ceai din plastic	✓	
		Altele	2c. Necesare	Lentile de contact, pungi de gunoi, EPP din plastic	✓	✓
			2d. Altele	Baloane, tacâmuri/ farfurii/ pahare din plastic, bețișoare pentru urechi, țigări electronice de unică folosință etc.	✓	
	De lungă durată	2e. Cauzează poluare secundară semnificativă cu microplastic		Anvelope, textile sintetice, vopsea	✓	✓
			2f. Altele	Mobilă, produse albe, jucării rezistente	Risc de poluare scăzut, prioritate scăzut	
3. Produse specifice sectorul ui	Marin, acvatic, terestru	3a. Marin/acvatic – perscuit și acvacultură		Plase, linii, oale și traule, plasă din plastic, conducte din PVC, dispozitive de pescuit agregat		✓
		3b. Terestru - agricultură		Folie de mulci, folie de siloz din plastic, peliculă de seră		✓
	3c. Altele			Echipamente electrice/electronice, materiale de constructii, componente auto, produse de uz casnic	Risc de poluare scăzut, prioritate scăzută	
4. Micriplas tice primare	4a. În aplicare			Microbile în produsele de îngrijire personală, cum ar fi paste de dinți, produse de îngrijire a pielii și exfoliante, aplicarea antifouling pe corpurile navelor, microplasticele utilizate în aplicații industriale, cum ar fi cernelurile de imprimantă, vopselele, vopselele pulverizate, matricele de injecție și abrazivi, acoperirile microplastice din jurul granulelor de îngrășământ etc.	✓	
	4b. Pre- producere			Peleți, fulgi sau pulberi din rășină din plastic		✓

Măsuri de eliminare și reducere

Grupe de produse cu risc ridicat și măsuri de eliminare și reducere semnificativă

Grupuri de produse	Interdicții	Eliminare din uz treptată	Cerințe și standarde	Instrumente economice
1a. Ambalaj: sensibil la contact - Alimente și băuturi de unică folosință (necesare/altele)		✓	✓	✓
1c. Ambalaj: sensibil la contact - Cosmetice și îngrijire personală (necesare/altele)		✓	✓	✓
1f. Ambalaj: Nesensibil la contact		✓	✓	✓
2b. Produse caracteristice specifice: de unică folosință de scurtă durată - Fibre/nețesute – Altele (ne necesare)	✓		✓	✓
2c. Produse caracteristice specifice: Alte articole de unică folosință de scurtă durată – Necesare		✓	✓	✓
2d. Produse caracteristice specifice: Alte articole de unică folosință cu durată scurtă de viață – Altele (nenecesare)	✓	✓	✓	✓
2e. Produse caracteristice specifice: Durată de viață mai lungă – Provoacă emisii secundare semnificativă de microplastic		✓	✓	✓
4a. Microplastice primare În aplicare sau microplastice adăugate intenționat	✓	✓	✓	✓

Măsuri de interzicere

- Interdicțiile implică o interdicție legală a anumitor produse.
- Acestea pot viza grupuri întregi de produse sau produse specifice dintr-un grup de produse.
- Interdicțiile privind caracteristicile sau aplicațiile specifice ale unui produs vor fi tratate în standardele de produs și în proiectarea pentru reciclabilitate.

Propuneri de a interzice la nivel global următoarele:

- **Fibre țesute ne necesare:** șervețele umede, mucuri de țigară, filtre de aspirator, pachetele de ceai de plastic
- **Produse de unică folosință ne-necesare:** baloane, tacâmuri/farfurii/pahare plastic, bețișoare urechi și țigări electronice
- **Microplastice adăugate intenționat:** microbule în produsele de îngrijire personală, cum ar fi pasta de dinți, creme și scruburi, aplicări antifouling pe vase maritime, vopsele de printer speciale, vopsele spray, matrițe și abrazive

Măsuri de eliminare treptată

- Eliminarea treptată presupune obligații de a realiza eliminarea treptată sau anumite niveluri de reducere a producției și/sau consumului (reduceri progresive), într-un interval de timp dat.

Măsuri ce țin de standardul produsului

- Standardele de produs specifică modul în care produsele trebuie proiectate și fabricate și materialele pe care le pot conține.
- Produsele care nu vor respecta standardele vor fi efectiv interzise pe piață.
- Standardele pot fi aplicate la punctul de producție sau în diferite puncte de-a lungul lanțului de aprovizionare, inclusiv la punctul de import/export.

Potențialele opțiuni de standarde pentru a reduce ambalajele sunt:

- Eliminarea articolelor de ambalare care nu sunt necesare, prin teste standard care urmează să fie aplicate de către producători pentru a stabili dacă articolul de ambalare este absolut necesar în fiecare aplicație și context specific;
- Reducerea materialului utilizat la ambalare prin:
 - Aplicarea unor teste standard privind greutatea sau cantitatea ambalajului pentru a se asigura că utilizarea materialului este optimizată;
 - Reglementarea utilizării „spațiului gol” (spațiu gol inutil în ambalaj).

Produsele specifice pot beneficia de aceleași standarde ca și ambalajele.

- Standardele cu privire la durabilitate și reparabilitate pot fi deosebit de importante, ceea ce ar prelungi durata de viață a articolelor și reducerea utilizării plasticului și deșeurilor care apar pe un termen mediu

Controlul microplasticului poate fi realizat și prin standarde de produs.

- Reglementarea produselor care conțin microplastice, mai degrabă decât microplasticele în sine.
- Cerințe minime pentru proiectarea produselor pentru a limita cantitatea de emisii secundară de microplastic în timpul utilizării

Instrumente economice

- Instrumentele economice sunt stimulente fiscale și de descurajare care vizează organizații sau persoane, cu scopul de a influența comportamentul acestora.
- Instrumentele iau în considerare costurile de mediu în procesul decizional.
- În contextul Clasei I de produse de plastic, accentul se pune pe reducerea utilizării unor grupuri specifice de produse prin modificarea stimulentei economice pentru utilizare.
- Instrumentele economice în măsurile de control pentru Clasa a II-a de produse de plastic, vizează stimularea schimbării practicilor atunci când produsele sunt utilizate.

Includ stimulente fiscale, cum ar fi subvenții, și de descurajare, cum ar fi taxe, spre exemplu taxe de consum pentru ambalajele de unică folosință sau taxe pe cantitatea totală de ambalaje din plastic utilizate de comercianții cu amănuntul

Măsuri de circulație și gestionare în siguranță

Ținte

- Reutilizare
- Reciclare
- Conținut reciclat în produs
- Colectare

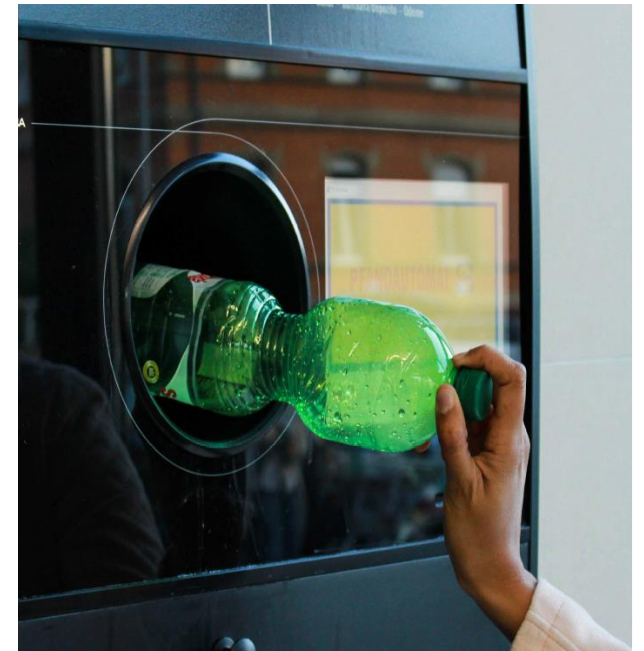
Instrumente economice

Standarde și cerințe minime

- Reutilizare și reumplere
- Reciclare
- Conținut reciclat
- Colectare
- Eliminare
- Controlul microplasticelor
- Reducerea poluării, când poluarea cu plastic a avut loc

Responsabilitatea extinsă a producătorului

Sistem depozit

MINISTERUL MEDIULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA

AO AE Pro-Mediu

mun. Chișinău,
str. Cărpiana. 50, of. 208

info@pro-mediu.md

www.pro-mediu.md

tel.069249539

Ministerul Mediului

www.mediu.gov.md